

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **W. G., a. s., M.**, IČO: X., zastúpeného Mgr. A. M., advokátom, D. proti žalovanému: **R. B. – R. D., S.**, IČO: X., zastúpenému JUDr. K. Ž., advokátom, **S. o zaplatenie 8 295,16 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Cb 151/2009, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cob 307/2010-128 zo dňa 17. marca 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **o d m i e t a**.
Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Martine rozsudkom č. k. 17Cb 151/2009-76 zo dňa 11. 02. 2010 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8 295,16 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25% ročne :

- zo sumy 829,51 eur od 20. 02. 2008 do 19. 03. 2008,
- zo sumy 1 659,02 eur od 20. 03. 2008 do 21. 04. 2008,
- zo sumy 2 488,53 eur od 20. 04. 2008 do 19. 05. 2008,
- zo sumy 3 318,04 eur od 20. 05. 2008 do 19. 06. 2008,
- zo sumy 4 147,55 eur od 20. 06.2008 do 18. 07. 2008,
- zo sumy 4 977,06 eur od 19. 07. 2008 do 19. 08. 2008,
- zo sumy 5 806,57 eur od 20. 08. 2008 do 19. 09. 2008,
- zo sumy 6 636,- eur od 20. 09. 2008 do 20. 10. 2008,
- zo sumy 7 465,59 eur od 21. 10. 2008 do 19. 11. 2008,
- zo sumy 8295,10 eur od 20. 11. 2008 až do zaplatenia

a zároveň uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v celkovej sume 1 513,16 eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 8 295,16 eur s príslušenstvom na základe kúpnej zmluvy, ktorú uzavrel dňa 13. 06. 2006 so žalovaným, doplnenej dodatkom zo dňa 02. 09. 2007. Žalovaný sa ako kupujúci zaviazal za predmet kúpy zaplatiť kúpnu cenu 41 824,33 eur bez DPH, ktorá bola splatná v 60-tich mesačných splátkach po 697,07 eur bez DPH. Žalovaný nezaplatil mesačné splátky za obdobie od februára 2008 do novembra 2008.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k platnému uzavretiu kúpnej zmluvy, vrátane dodatku č. 1 písomnou formou, ktorou bolo preukázané, že medzi účastníkmi zmluvy došlo k dohode, že omeškaním kupujúceho so zaplatením jednej splátky sa stane splatná celá kúpna cena s tým, že predávajúci je oprávnený od kúpnej zmluvy odstúpiť. Z citovanej kúpnej zmluvy ďalej vyplynulo, že kupujúci nadobudne vlastnícke právo prevzatím predmetu zmluvy a úplným zaplatením kúpnej ceny, teda neskôr, ako mu bol tovar odovzdaný. Tovar bol kupujúcemu odovzdaný pri podpise kúpnej zmluvy a okamihom odovzdania prešlo na kupujúceho riziko straty alebo zničenia predmetu kúpy. Nebolo sporné, že žalovaný prestal splácať jednotlivé splátky kúpnej ceny a žalobca svoje právo odstúpiť od zmluvy nevyužil. Zmluvný vzťah stále trvá a je nepochybné, že žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť zvyšnú časť kúpnej ceny s tým, že riziko škody na tovare znáša sám, hoci dosiaľ nenadobudol k tomuto tovaru vlastnícke právo. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním preukázal, že právnická osoba, ktorá uzavrela so žalovaným kúpnu zmluvu a právnická osoba, ktorá uzavrela so žalovaným zmluvu o nájme nebytových priestorov, sú dve rozličné právnické osoby a žalovaný nemal akýkoľvek relevantný dôvod predmet kúpy prenechať v nebytových priestoroch po vypovedaní zmluvy o nájme nebytových priestorov. Súd prvého stupňa s poukazom na § 365 Obchodného zákonníka a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 14,25% úrok z omeškania ročne. O náhrade trov konania na súde prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.).

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 14Cob 307/2010-128 zo dňa 17. 03. 2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s tým, že dátum vyhlásenia rozsudku v jeho písomnom vyhotovení správne znie : „11. 02. 2010“ a označenie žalovaného v úvodnej časti rozsudku správne znie „R. B. – R. D.“ a zároveň žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 291,01 eur.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, z neho vyvodil správne skutkové závery a rovnako správne vec právne posúdil. Odvolací súd sa stotožnil s podstatnými dôvodmi, uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd na námietky žalovaného o nedodržaní náležitostí žalovaných faktúr v zmysle zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, o nedoručení faktúr a ich neplatnosti v súvislosti z ich dodatočným vystavením až v roku 2009, ako na novo tvrdené skutočnosti, v odvolacom konaní nemohol prihliadať a zaoberať sa nimi ako relevantnými odvolacími dôvodmi vzhľadom na procesný systém neúplnej apelácie, ktorý ovláda odvolacie konanie. Súd prvého stupňa tým, že nevykonal žalobcom navrhnuté dôkazy, mu neodňal možnosť konať pred súdom, ako aj odôvodnenie nevykonania týchto dôkazov, dané účastníkovi priamo na pojednávaní 11. 02. 2010, ak nebolo prenesené do odôvodnenia v písomnom vyhotovení rozsudku, nie je odňatím možnosti žalovaného konať pred súdom. Pre odstránenie akýchkoľvek pochybností odvolací súd uviedol, že dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že rozsah dokazovania a konkrétne vykonané dôkazy vo vzťahu k predmetu konania boli dostatočné a naopak tie dôkazy, ktoré navrhol vykovať žalovaný, neboli dôkazmi, ktoré by mali priamo väzbu na vec samu. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 10, § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalovaný dovolanie v zmysle ustanovenia § 238 O. s. p., ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., pretože v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k zlým právnym záverom a nesprávne právne vec posúdil. Podľa názoru dovolateľa mu v zmysle čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky bolo upreté právo na právnu pomoc pred súdmi, a to z dôvodu, že právny zástupca na bezplatnú právnu pomoc mu bol ustanovený až po rozhodnutí súdu prvého stupňa, kedy už nemal možnosť aktívne využiť jeho právne služby. Právny zástupca nemal možnosť zasiahnuť do súdneho konania v štádiu dokazovania a navrhovania dôkazov. Dovolateľ uviedol, že nemal možnosť namietat' skutočnosti, na základe ktorých by sa zmluvný vzťah mohol zhodnotiť ako uzavretý ústne. Potom aj všetky následné vzťahy a najmä vzťahy, ktoré boli skutočne uzavreté, boli akceptované ako ústne uzavreté. V konaní nebol vypočutý svedok, ktorý by preukázal, že došlo k skončeniu zmluvného vzťahu ústnou dohodou účastníkov. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K podanému dovolaniu sa žalobca nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. V prejednávanej veci napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26. 04. 2011.

Žalovaný napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O. s. p.). Dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade dovolanie nie je prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p., pretože dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu. Dovolací súd v prejednávanej veci doposiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by

boli súdy viazané, preto dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd vo svojom rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a preto prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 nie je daná.

V zmysle § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktorý dovolaciemu súdu ukladá povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd, t. j., ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolací súd však nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi

nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalovanému realizáciu jeho procesných práv.

Predmetnému dôvodu dovolania sú totiž vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnil uplatniť procesné práva, priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Podľa § 30 O.s.p. účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Toto ustanovenie má zabezpečiť kvalifikované zastúpenie osobám, ktorým by materiálna situácia umožňovala oslobodenie od súdnych poplatkov. Súdom o ustanovení zástupcu môže rozhodnúť len na základe žiadosti účastníka. Žalovaný vytýkal odvolaciemu súdu, že mu bolo upreté právo na právnu pomoc pred súdmi z dôvodu, že mu bol ustanovený právny zástupca na bezplatnú právnu pomoc až po rozhodnutí súdu prvého stupňa, kedy už nemal možnosť aktívne využiť jeho právne služby. Právny zástupca už nemal možnosť zasiahnuť do súdneho konania v štádiu dokazovania a navrhovania dôkazov. Túto námietku považoval dovolací súd za nedôvodnú, pretože žalovaný požiadal o ustanovenie advokáta podľa § 30 O. s. p. **až dňa 05. 10. 2010** (č. l. 107), teda po rozhodnutí súdu prvého stupňa vo veci dňa 11. 02. 2010. Súdom prvého stupňa na základe tejto žiadosti uznesením č. k. 17Cb 151/2009-114 zo dňa 28. 10. 2010 žalovanému advokáta ustanovil. Súdom prvého stupňa

postupoval v súlade s právnymi predpismi a svojím konaním neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom.

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a § 226 O. s. p. platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., ani v zmysle § 237 O. s. p., preto dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako neprípustné odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová